

Omdat scholing werkt!

Jaarverslag schooljaar 2019-2020

Gemeenschappelijke Regeling schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten West Kennemerland

Inhoud

KIES EEN ONDERWERP OM DIRECT TE NAVIGEREN OF SCROLL VIA DE PIJLTJES

In dit jaarverslag over het schooljaar 2019-2020 brengt het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten van de regio West Kennemerland (verder: Zuid-Kennemerland en IJmond) verslag uit over de behaalde resultaten en de beleidsuitvoering door de medewerkers van het Leerplein.

1

Organisatie Het Leerplein

Bestuur

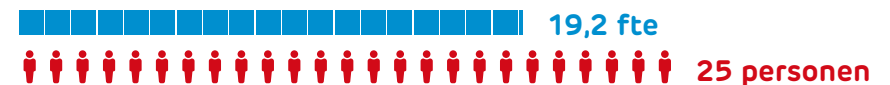
De Gemeenschappelijke Regeling Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten (VSV) heeft een bestuur (gemeenschappelijk orgaan) dat bestaat uit de wethouders Onderwijs van de deelnemende gemeenten:

- **Gemeente Beverwijk**, mevr. Brigitte van den Berg
- **Gemeente Bloemendaal**, mevr. Susanne de Roy van Zuidewijn
- **Gemeente Haarlem**, dhr. Jur Botter
- **Gemeente Heemskerk**, dhr. Aad Schoorl
- **Gemeente Heemstede**, dhr. Sjaak Struijf
- **Gemeente Velsen**, mevr. Marianne Steijn
- **Gemeente Zandvoort**, dhr. Joop Berendsen

Uitvoering

Het Leerplein is het regionale bureau leerplicht en RMC in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond. De samenwerking tussen de gemeenten die deelnemen aan het Leerplein werd vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. De gemeenten in de IJmond doen de uitvoering van leerplicht lokaal. Het meerjarenbeleidsplan ('Vervolgaanpak 2019 t/m 2022') vormt het regionale kader voor de aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

De totale vaste formatie van het Leerplein bedraagt aan de start van het schooljaar 2019-2020:

Dat is iets minder dan in het vorige verslagjaar. Dit heeft o.a. te maken met de uittreding van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

De impact van Corona op het werk van het Leerplein

Eind februari 2020 wordt Nederland geconfronteerd met een eerste geval van besmetting met het Covid-19 virus, in de volksmond Corona genoemd. Het virus verspreidt zich snel door Nederland en maatregelen om het onder controle te krijgen volgen elkaar snel op. Zo wordt in de persconferentie van 12 maart 2020 afgekondigd dat mensen zoveel mogelijk vanuit huis moeten werken. In de persconferentie van 15 maart volgt een tot dan toe ondenkbare stap: de scholen gaan dicht.

De sluiting van de scholen heeft een enorme maatschappelijke impact: kinderen blijven massaal thuis, ouders worden voor een deel meester of juf, scholen worden uitgedaagd om online lessen te gaan verzorgen, er moet opvang geregeld worden voor kinderen van ouders in cruciale beroepen, maar ook voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Ook voor de leerplichtambtenaren en de RMC trajectbegeleiders betekent de sluiting van de scholen, gecombineerd met de oproep om thuis te werken een heel andere manier van werken.

Het werk van de medewerkers van het Leerplein gaat, zo goed en kwaad als het kan, gewoon door. Maar wel anders dan voorheen. De gesprekken met leerlingen en/of ouders vinden telefonisch of online plaats, via Teams, via FaceTime. Dat is zeker in het begin even wennen. De landelijke richtlijn is dat er niet gehandhaafd wordt bij verzuim uit de online lessen. Het Leerplein volgt deze richtlijn.

Wel wordt met de scholen afgestemd over leerlingen die uit beeld verdwenen zijn of waarover de school zich zorgen maakt. De scholen zoeken eerst zelf het contact met ouders en/of jongere om na te gaan waarom een jongere verzuimt uit de lessen en om een poging te doen terugkeer in de lessen te bewerkstelligen.

Lukt dat niet, of levert dat niet het gewenste resultaat op, dan kan de school de leerplichtambtenaar of RMC-trajectbegeleider inschakelen voor een deurbezoek. Het is expliciet een deurbezoek en geen huisbezoek, omdat de medewerker van het Leerplein niet naar binnen gaat. Als de deur opengaat en de ouder of de jongere gesproken kan worden of er een afspraak voor een telefonisch gesprek kan worden gemaakt is het doel al deels behaald.

Het Leerplein is ook betrokken bij het overleg dat in de eerste periode van de lockdown ontstaat tussen diverse partijen die zich met kinderen en jongeren (tot 18 jaar) bezighouden. In eerste instantie richt dit overleg zich op de noodopvang voor kinderen en jongeren op school, daarnaast komen ook andere zaken aan de orde die in Corona-tijd anders gaan dan anders. Betrokken partijen zijn, buiten het Leerplein, de beleidsadviseurs onderwijs, jeugd en jeugdzorg en kinderopvang van de gemeenten in Zuid-Kennemerland, het Samenwerkingsverband PO in Zuid-Kennemerland, het Samenwerkingsverband VO in Zuid-Kennemerland en het CJG in Zuid-Kennemerland. Voornaamste doel van het overleg is elkaar op de hoogte te stellen van acties en activiteiten en waar mogelijk te voorkomen dat er kinderen en jongeren tussen wal en schip terecht komen of uit beeld verdwijnen. Uiteraard vinden ook in de IJmond in Coronatijd overleggen plaats tussen leerplicht en de ketenpartners over hoe zaken kunnen worden aangepakt. Daarover leest u meer in de jaarverslagen leerplicht van de IJmond-gemeenten.

Twee weken voor de zomervakantie in de regio Noord start mogen de scholen voor PO en VO in de regio weer open en kunnen de jongeren weer, in kleine groepen, naar school. Bij de start van de zomervakantie is het uitgangspunt dat de scholen voor PO en VO na de zomervakantie weer het normale lesrooster zullen mogen volgen met de volledige populatie. Voor het MBO, dat een populatie heeft van jongeren van 16 tot 24 jaar, blijven beper-

kingen gelden ten aanzien van het bezoeken van de school. Ook in het nieuwe schooljaar zullen deze beperkingen blijven gelden. Met het MBO worden aparte afspraken gemaakt over de aanpak van verzuim en uitval.

De sluiting van de scholen, het opstarten van online lessen, het voeren van online leerplicht- en RMC-gesprekken: het was een heel ander schooljaar dan andere jaren. Dat heeft ook z'n weerslag op de cijfers. Er is vooral, in samenwerking tussen ketenpartners, geprobeerd om kinderen en jongeren zo goed mogelijk aan de online lessen te laten deelnemen en daar waar dat moeilijk ging om met ouders in contact te komen en te blijven om het belang van het online onderwijs aan te geven. Er is gestimuleerd, gemotiveerd, gemonitord en niet gehandhaafd. Dat maakt dat de cijfers van het schooljaar 2019-2020 zich moeilijk laten vergelijken met die van voorgaande jaren. We verwachten dat dat deels ook voor het nieuwe schooljaar, 2020-2021, nog zal gelden. Wanneer de wereld weer over kan naar "normaal".

2

Visie Meerjarenbeleidsplan

De regionale visie is verwoord in het meerjarenbeleidsplan *Vervolgaanpak bestrijding voortijdig schooluitval 2019 t/m 2022*.

Kern van deze visie is:

"In principe dient elke leerling van 5 tot 23/27¹ jaar een passend scholingsaanbod te ontvangen". Uitgangspunten zijn dat het recht op onderwijs en de behoefte van de jongere centraal staan en dat er sprake moet zijn van een doorlopende leerlijn voor jongeren van 5 tot 27 jaar.

Het landelijk vastgestelde recht op onderwijs van jongeren en de zorgplicht van de schoolbesturen is onder andere vastgelegd in de Wet Passend Onderwijs, de Leerplichtwet 1969 en de RMC- en VSV wet- en regelgeving. De mogelijkheden van de jongere staan centraal, maar de overheid en het onderwijsveld verwachten inzet en ook een directe betrokkenheid van ouders. Onderwijs is een recht en kan een jongere een beter toekomstperspectief bieden.

De kern van de aanpak van verzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten is samenwerken. Daarbij moeten partijen, in het belang van de jongere, bereid zijn om over de grenzen van hun eigen taken en verantwoordelijkheden heen te kijken. Voor het Leerplein geldt in de aanpak van deze drie speerpunten het volgende:

- In de **verzuimaanpak** werken we niet alleen repressief maar ook preventief. Scholen zijn primair verantwoordelijk en kunnen verzuim ook eerder dan de wettelijke termijn van 16 uur melden bij DUO.

¹ De doelgroep voor RMC is de doelgroep van 18 tot 23 jaar. In samenwerking met Werk en Inkomen spreken de RMC medewerkers echter ook jongeren van 23 tot 27 jaar die in het kader van de Participatiewet een uitkering aanvragen, om te bezien of scholing een optie is.

Leerplicht en RMC pakken in elk geval de verzuimmeldingen op van jongeren van 5 tot 23 jaar, die 16 uur binnen vier aaneengesloten weken ongeoorloofd niet aanwezig zijn op school en die geen startkwalificatie hebben.

In de regio is er bovendien een aanpak met de scholen voor VO en MBO afgesproken, waarbij leerplicht en RMC een preventieve rol vervullen bij verzuim van minder dan 16 uur in vier weken of bij veelvuldig te laat komen door jongeren. Hiervoor worden zogenaamde preventieve spreekuren op de scholen uitgevoerd, waarbij de leerplichtambtenaar of de RMC-medewerker gesprekken met de jongere voeren.

- In de **aanpak van thuiszitters** richten wij ons vooral op het omlaag brengen van de duur van het thuiszitten (langdurig relatief verzuim). Wij sluiten hiermee aan bij het landelijk Thuiszitterspact door te streven naar het vinden van een alternatief voor de jongere. In principe willen we, mét de ketenpartners, binnen drie maanden een passend aanbod doen.
- Binnen de **aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV)** betekent de landelijke doelstelling concreet dat er in 2020-2021 in onze regio nog 500 nieuwe voortijdig schoolverlaters mogen zijn. Een vermindering van 10% ten opzichte van 2016-2017. Daarnaast is er binnen de VSV aanpak veel aandacht voor oud vsv-ers (jongeren die vóór het lopende schooljaar zijn uitgevallen en nog geen 23 jaar zijn). De aanpak is steeds meer gericht op jongeren in kwetsbare posities. In de RMC regio Zuid-Kennemerland en IJmond zijn tot 2021 aanvullende maatregelen vastgesteld op basis van de in 2017 door OCW goedgekeurde VSV aanvraag 2017 t/ 2020. In 2020 is de aanpak met aanvullende VSV maatregelen voor de periode 2021 t/m 2024 voorbereid op basis van de regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024.

3 Aantallen jongeren

In de regio Zuid-Kennemerland wonen 33.582 jongeren van 5 tot 18 jaar, de leerplichtdoelgroep. In de regio Zuid-Kennemerland en IJmond wonen 18.173 jongeren van 18 tot 23 jaar, de RMC-doelgroep. Totaal gaat het dus om 51.755 jongeren in de regio. Dit zijn potentieel de jongeren die vanuit het Leerplein begeleid worden.

Tabel 1 Aantal 5- tot 23-jarigen onderverdeeld naar schoolherkomst en sekse (NB: IJmond alleen 18-23)

De cijfers van het aantal jongeren in de regio, en ook de verzuimcijfers, worden sinds het schooljaar 2018-2019 gepresenteerd naar schoolherkomst van de jongere en niet langer naar leeftijdscategorie. Dit is conform de wijze waarop ook gerapporteerd wordt aan het Ministerie van OCW in de artikel 25 rapportage leerplicht.

Schooljaar 2019-2020							
	WPO	WEC	WVO	WEB	Onderwijs onbekend	Geen inschrijving	
Jongens 5-18	9.275	501	6.527	666	54	102	17.125
Meisjes 5-18	9.044	155	6.539	589	41	89	16.457
Subtotaal	18.319	656	13.066	1.255	95	191	33.582
Jongeren 18-23 Z-K'land		13	832	2.228	13	8.054	11.140
Jongeren 18-23 IJmond		12	367	1.980	1	4.673	7.033
Subtotaal		25	1.199	4.208	14	12.727²	18.173
Totaal	18.319	681	14.265	5.463	109	12.918	51.755

WPO (Wet op het Primair Onderwijs): jongeren die onderwijs volgen op een basisschool of in het speciaal basisonderwijs

WEC (Wet op de Expertisecentra): jongeren die onderwijs volgen op een school voor speciaal onderwijs of op een school voor voortgezet speciaal onderwijs

WVO (Wet op het Voortgezet Onderwijs): jongeren die onderwijs volgen op een school voor praktijkonderwijs of een school voor voortgezet onderwijs

WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs): jongeren die onderwijs volgen aan een instelling voor MBO (Middelbaar Beroepsonderwijs) of aan het VAVO (Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs)

Onderwijs onbekend: jongeren die wel staan ingeschreven bij een school, maar de school valt niet onder een van de vier hierboven genoemde onderwijssoorten, bijvoorbeeld omdat het gaat om particulier onderwijs.

Geen inschrijving: jongeren die niet staan ingeschreven bij een van de hierboven genoemde onderwijssoorten. Bij jongeren onder de 18 jaar gaat het vaak om een vrijstelling van de inschrijvingsverplichting of om jongeren die voor hun 18^e verjaardag een startkwalificatie hebben behaald. Bij jongeren tussen 18 en 23 jaar gaat het om jongeren die bijvoorbeeld werken, of die in beeld zijn bij RMC.

² Van deze groep niet op een school ingeschreven jongeren tussen 18 en 23 jaar is een kleine 85% reeds in het bezit van een startkwalificatie.

Wanneer we de aantallen jongeren afzetten tegen de cijfers rondom verzuim, thuiszitten en uitval zien we direct dat het met veel jongeren goed gaat in het onderwijs. Slechts een beperkt aantal jongeren heeft extra begeleiding nodig om een diploma te behalen. Voor deze groep is specifiek beleid noodzakelijk om te voorkomen dat zij gaan verzuimen of thuiszitter of voortijdig schoolverlater worden.

Vrijstelling van de inschrijvingsverplichting

Kinderen en jongeren in Nederland staan ingeschreven op een school en bezoeken deze school tenzij er sprake is van een vrijstelling. Er is een aantal gronden op basis waarvan ouders vrijstelling kunnen krijgen van de verplichting hun kind in te schrijven op een school of instelling. Deze vrijstellingen worden aangevraagd bij de leerplichtambtenaar. Deze toetst of de aanvraag voldoet aan de door de wet gestelde eisen. In het geval van een aanvraag op grond van artikel 5 sub a is een onderzoek door een onafhankelijk arts onderdeel van de procedure.

1. Lichamelijke of psychische gronden (artikel 5 sub a)
2. Bedenkingen tegen de richting van de school (artikel 5 sub b)
3. Inschrijving bij een school in het buitenland (artikel 5 sub c)

Daarnaast bestaat voor kwalificatieplichtigen (16-/17-jarigen) nog de vrijstelling op grond van artikel 15, waarbij vrijstelling wordt verleend vanwege een "andere vorm van onderwijs" (bijvoorbeeld een opleiding bij een bedrijf, of bij Defensie).

Omdat wij uitgaan van het recht op onderwijs voor alle jongeren kijken wij, samen met de hulpverlening en de samenwerkingsverbanden, naar de mogelijkheden die er zijn voor jongeren die in aanmerking zouden komen voor een vrijstelling op grond van artikel 5 onder a. In de regio wordt met de partners gewerkt aan de doorontwikkeling van diverse onderwijs-zorgarrangementen.

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

Naast de vrijstelling van de inschrijvingsverplichting kent de wet ook de vrijstelling van geregeld schoolbezoek. Feitelijk gaat het hier om verlof. Dit is mogelijk op twee gronden.

1. Specifieke aard van het beroep van een van de ouders (artikel 11f)
2. Gewichtige omstandigheden (artikel 11g)

In beide gevallen beslist de directeur over aanvragen die betrekking hebben op een periode tot en met tien schooldagen. Over aanvragen op grond van gewichtige omstandigheden van een periode van meer dan tien schooldagen beslist de leerplichtambtenaar.

In de tabel "vrijstellingen" ziet u dat de Corona-situatie geen grote impact heeft gehad op het aantal afgegeven vrijstellingen. Dat heeft o.a. te maken met het feit dat vrijstellingen artikel 5 doorgaans voor een heel schooljaar worden afgegeven. De reductie die daar te zien is bij vrijstellingen 5 onder c is eerder toe te schrijven aan actief beleid dan aan Corona.

Tabel 2 Aantal afgegeven vrijstellingen voor 5- tot 18-jarigen Zuid-Kennemerland

Wetsartikel	2018-'19	2019-'20
3a / 3b vervangende leerplicht		
5 sub a vrijstelling, lichamelijke en psychische gronden	61	60
5 sub b vrijstelling, bezwaar tegen de richting van het onderwijs	14	19
5 sub c vrijstelling, schoolbezoek in het buitenland	38	26
11 sub g, verlof op grond van gewichtige omstandigheden	4	4
15 vrijstelling, volgen van ander onderwijs	32	22
Totaal	149	131

4

Activiteiten van het Leerplein

1. Verzuimaanpak

Het wettelijk kader voor leerplicht rondom schoolverzuim is strak. Scholen zijn verplicht (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim van 16 uur in vier weken te melden bij de leerplichtambtenaar. Wij hanteren in onze regio in principe dezelfde stelregel voor het melden van verzuim van jongeren van 18 jaar en ouder. Hierbij is het risico op uitval en het niet behalen van het diploma uitgangspunt.

Op grond van een verzuimmelding die de school via het verzuimloket van DUO doet, zal de leerplichtambtenaar/RMC-medewerker de jongere en/of zijn/haar ouders oproepen voor een gesprek. Indien nodig wordt bij de school geïnformeerd naar de achtergrond van de verzuimmelding. In het gesprek wordt geprobeerd de oorzaken van het verzuim te achterhalen. Er kunnen meerdere gesprekken plaatsvinden.

Qua afhandeling van het verzuim zijn er voor de leerplichtambtenaar op basis van de wetgeving verschillende mogelijkheden:

- Doorverwijzen naar of inschakelen van hulpverlenende instanties.
- Waarschuwing (ingeval van een eerste, lichte leerplichtovertreding).
- HALT afdoening, werk- of leerstraf (bijvoorbeeld bij veelvuldig te laat komen).
- Proces verbaal inzenden naar het Openbaar Ministerie.

De RMC trajectbegeleider heeft voor de afhandeling van verzuim alleen het eerste middel tot zijn beschikking.

In de periode dat de scholen gesloten zijn vanwege Corona wordt uiteraard ingezet op het "bij de les" houden van kinderen en

Tabel 3 Aantal ongeoorloofd verzuim 5- tot 23-jarigen regio, onderverdeeld naar schoolherkomst (NB: IJmond alleen 18-23)

Schooljaar 2019-2020							
	WPO	WEC	WVO	WEB	Onderwijs onbekend	Geen inschrijving	
Relatief verzuim	44	40	223	182	7		496
Relatief verzuim 18+ Z-K'land			9	272			281
Luxe verzuim	98	4	28	1		1	132
Absoluut verzuim (18-)	6	5	17	17		13	58
Totaal	148	49	277	472	7	14	967
Relatief verzuim 18+ IJmond		1	1	229			231
Totaal	148	50	278	701	7	14	1.198

jongeren. Er worden afspraken gemaakt tussen scholen en leerplicht/RMC over de benadering van kinderen en jongeren die niet deelnemen aan de online lessen. Het verzuim wordt echter niet als ongeoorloofd geregistreerd. Daarom zijn de verzuimcijfers van voorgaande jaren niet vergelijkbaar met die van het schooljaar 2019-2020.

Verzuimspreekuren

Het terugdringen van schooluitval begint met de bestrijding van verzuim in een vroeg stadium. Met alle scholen voor voortgezet onderwijs en alle vestigingen van het MBO in de regio zijn dan ook afspraken gemaakt over het houden van preventieve spreekuren. Hier worden jongeren al door de leerplichtambtenaar of RMC-trajectbegeleider gesproken bij enkele uren verzuim, maar wel nadat de school zelf acties heeft ondernomen. In de gesprekken wordt geprobeerd te achterhalen wat de oorzaken van het verzuim zijn om vroegtijdig te kunnen ingrijpen. Daarnaast is het voorkomen van het oplopen van verzuim een van de uitgangspunten.

HALT en proces verbaal (alleen leerplicht)

Leerplichtambtenaren die een bevoegdheid hebben als Buitengewoon Opsporings Ambtenaar (BOA) mogen een HALT-verwijzing afgeven of een proces verbaal (PV) opmaken voor overtredingen van de leerplichtwet.

Een HALT-straf is altijd een leer- of taakstraf, waarbij de leerling moet aantonen zich aan gemaakte afspraken te kunnen houden. Lukt dat niet, dan wordt gesproken van een negatieve HALT-afdoening. In principe moet dan proces verbaal worden opgemaakt tegen de jongere. Wanneer proces-verbaal wordt opgemaakt gaat een zaak het strafrechtelijke circuit in.

In geval van een proces verbaal tegen een jongere voor relatief verzuim kan een zaak in het uiterste geval op zitting komen voor de rechter. Vaker wordt er een afdoening getroffen in een JOM-zitting (Jeugd Officiers Model). Een proces verbaal kan worden opgemaakt tegen de ouder van een kind of jongere en vanaf de 12^e verjaardag ook tegen een jongere zelf.

Voor *luxe verzuim* van meer dan 1 dag en voor herhaald luxe verzuim (recidive) wordt door de leerplichtambtenaar altijd proces verbaal opgemaakt, tenzij kan worden aangetoond dat er sprake is van overmacht. Dit proces verbaal wordt ingediend bij het Openbaar Ministerie en veelal volgt een schikking of een zitting bij de rechter.

Voor wat betreft het aantal opgemaakte processen verbaal in het schooljaar 2019-2020 is een duidelijke afname van het aantal opgemaakte processen verbaal zichtbaar. Dit heeft alles te maken met de sluiting van de scholen vanwege Covid-19 en de ook door onze regio nageleefde afspraak niet te handhaven bij verzuim uit de online lessen. De terugloop in aantallen PV's ligt dan ook met name bij het relatief verzuim.

Tabel 4 Aantal HALT-afdoeningen en processen verbaal naar soort verzuim (alleen 5- tot 18-jarigen), Zuid-Kennemerland

	2018-2019			2019-2020		
Aantal BOA's Leerplein	9					
	HALT	PV	Totaal	HALT	PV	Totaal
Relatief verzuim	66	47	113	24	26	50
Luxe verzuim		43	43		37	37
Absoluut verzuim		4	4		1	1
Totaal	66	94	160	24	64	88

Tabel 5 HALT en PV's naar afhandeling, Zuid-Kennemerland

	2018-2019					2019-2020				
	Leer- of taakstraf jongere	Boete ouders	Overig	Onbekend	Totaal	Leer- of taakstraf jongere ³	Boete ouders	Overig ⁴	Onbekend	Totaal
Relatief verzuim	67	3	13	30	113		3	10	37	50
Luxe verzuim		23	2	18	43		18		19	37
Absoluut verzuim			1	3	4				1	1
Totaal	67	26	16	51	160		21	10	57	88

³ HALT-afdoeningen zijn standaard leerstraffen, alle HALT-verwijzingen zijn dus onder dit kopje opgenomen.

⁴ Onder overig wordt bedoeld een maatregel hulp en steun (bijvoorbeeld jeugdreclassering) of een sepot.

Er wordt tegenwoordig meer gezocht naar oplossingen in het civiele kader (vrijwillig en drang) dan in het strafrechtelijke kader. De beschermingstafels zijn hier een voorbeeld van. In sommige situaties is het opmaken van een proces verbaal echter nog steeds een uiterst middel om het doel (geregeld schoolbezoek door de jongere) te bewerkstelligen.

2. Thuiszittersaanpak

Sinds het schooljaar 2016-2017 worden, op basis van een gewijzigde definitie van thuiszitters, de volgende groepen als thuiszitter geregistreerd:

- leer- of kwalificatieplichtige jongeren die zijn ingeschreven op een school en deze school *ongeoorloofd* 4 weken of langer niet bezoeken (langdurig relatief verzuim)
- leer- of kwalificatieplichtige jongeren die niet staan ingeschreven op een school en geen vrijstelling van de inschrijvingsverplichting hebben vanuit de leerplichtwet (absoluut verzuim).

Bij de eerste groep gaat het om jongeren die *ongeoorloofd* langer dan vier weken niet naar school gaan. In dit cijfer zijn jongeren die (psychisch) ziek zijn niet opgenomen, bij hen is immers sprake van geoorloofd verzuim. Bij zieke leerlingen speelt de school een belangrijke rol, evenals de jeugdarts. Ook indien er twijfel is of het verzuim daadwerkelijk geoorloofd is schakelt de school de jeugdarts in. Op basis van het advies van de jeugdarts kan het verzuim alsnog als ongeoorloofd bestempeld worden, waarna een melding bij leerplicht volgt.

Regionaal is het streven om thuiszittende jongeren binnen 3 maanden een passend aanbod te doen.

Tabel 6 Aantal thuiszitters 5- tot 18-jarigen regio

	2018-2019			2019-2020		
	Z-K'land	IJmond	Totaal	Z-K'land	IJmond	Totaal
Aantal thuiszitters	72 ⁵	34 ⁶	106	93 ⁷	44 ⁸	137
> 3 maanden	51	26	77	69	35	104
Opgelost	28	15	43	26	19	45

5 Bij thuiszitten gaat het om twee groepen verzuimers: de absoluut verzuimers, die op enig moment niet ingeschreven staan op een school, en de langdurig relatief verzuimers, die ingeschreven staan bij een school maar deze school ongeoorloofd vier weken of langer niet bezoeken. Voor Zuid-Kennemerland is de groep absoluut verzuimers 37, de groep langdurig relatief verzuimers 35.

6 Voor de IJmond is de groep absoluut verzuimers 22, de groep langdurig relatief verzuimers 12.

7 Bij thuiszitten gaat het om twee groepen verzuimers: de absoluut verzuimers, die op enig moment niet ingeschreven staan op een school, en de langdurig relatief verzuimers, die ingeschreven staan bij een school maar deze school ongeoorloofd vier weken of langer niet bezoeken. Voor Zuid-Kennemerland is de groep absoluut verzuimers 58, de groep langdurig relatief verzuimers 35.

8 Voor de IJmond is de groep absoluut verzuimers 23, de groep langdurig relatief verzuimers 21.

Convenant schoolverzuim en thuiszitterspact

In het verslagjaar wordt hard gewerkt aan een regionaal convenant waarin de gezamenlijke aanpak van betrokken partijen van schoolverzuim wordt vastgelegd. Daarnaast wordt een regionaal thuiszitterspact ontwikkeld waarin de gezamenlijke aanpak van betrokken partijen van thuiszittende leerlingen wordt vastgelegd. In beide documenten wordt een streefpercentage voor wat betreft de reductie (van verzuim en thuiszitten) opgenomen. De bedoeling is om in maart 2020 een feestelijke bijeenkomst te hebben, waarbij het convenant schoolverzuim en het thuiszitterspact door regionale bestuurders van de betrokken partijen wordt

ondertekend. Daarnaast zal een programma met inhoudelijke workshops plaatsvinden. Helaas gooit Corona ook hier roet in het eten. In de persconferentie van 12 maart worden grote bijeenkomsten verboden. Er wordt besloten de bijeenkomst af te gelasten en te bezien wanneer en hoe deze bijeenkomst in het nieuwe schooljaar vorm kan krijgen.

3. Aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV) en aanpak jongeren in kwetsbare posities (jikip)

Aanvullende VSV maatregelen

Per 1 januari 2017 is de vernieuwde regeling voor de bestrijding van voortijdig schoolverlaten (VSV) van kracht, de Regionale Vervolgaanpak 2017-2021. Er wordt in onze RMC-regio in de periode 2017-2021 ingezet op vier hoofdthema's:

- Plusvoorzieningen
- Arbeidsmarkttoeleiding
- Keuzeondersteuning
- Verzuimaanpak 18+.⁹

Vanaf 1 januari 2019 is aanvullende VSV wet- en regelgeving van kracht, waarbij de aanpak meer gericht is op jongeren in kwetsbare posities.

Jongeren in kwetsbare posities

Naast de doelgroep nieuwe VSV-ers worden ook extra maatregelen getroffen voor jongeren in kwetsbare posities (jikip). Dit zijn jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt die vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen en/of specifieke

⁹ De regioanalyses hebben uitgewezen dat de redenen voor voortijdige uitval met name liggen in: ongediplomeerd gaan werken (vanwege de aantrekkelijke economie), verkeerde beroepskeuze of verkeerd opleidingsniveau, overbelasting en complexe problematiek. Dat is precies waar de vier hoofdthema's in de aanvullende VSV-maatregelen zich op richten.

Tabel 7 Nieuwe VSV-ers naar soort onderwijs (voorlopige cijfers)

	convenantjaar 2018-2019		
	deelnemers	VSV-ers	VSV %
Voortgezet onderwijs			
Landelijk gemiddelde VSV	930.630	4.539	0,49%
Regio	20.817	108	0,52%
Middelbaar beroepsonderwijs			
Landelijk gemiddelde VSV	402.837	21.571	5,35%
Regio	6.786	476	7,01%
VAVO			
Landelijk gemiddelde VSV	7.593	784	10,33%
Landelijk totaal			
Landelijk gemiddelde VSV	1.341.060	26.894	2,01%

leerbehoefte kwetsbaar zijn en een verhoogd risico lopen onge-diplomeerd uit te vallen uit het onderwijs. Uit de uitvoeringspraktijk blijkt dat de multi-problematiek waarmee jongeren te maken krijgen toeneemt. Uit landelijk onderzoek is bekend dat een derde van de voortijdig schoolverlaters "overbelast" is, d.w.z. te kampen heeft met meerdere problemen in de privé- of gezins-situatie. Deze groep is vooral te vinden in het VMBO, PRO, VSO en MBO 1.

In de uitvoering is er sprake van specifieke samenwerking voor jongeren die schulden hebben, voor dak- en thuisloze jongeren, voor leerlingen van de ISK (internationale Schakelklas) en voor stathouders.

RMC

De RMC-aanpak (18-23 jaar) is een regionale aanpak die zich er met name op richt jongeren terug te geleiden naar onderwijs, waar mogelijk onderwijs dat leidt tot een startkwalificatie¹⁰. Een startkwalificatie is niet voor alle jongeren haalbaar. Het streven is dan ook toe te leiden naar een beroepskwalificatie (certificaten etc), waar een startkwalificatie niet haalbaar is.

Oud-VSV

De aanpak geldt niet alleen voor de VSV-ers die in het lopende schooljaar uitvallen, maar ook voor de zogenaamde oud-VSV-ers (jongeren tot 23 jaar, zonder startkwalificatie, die op de peildatum van 1 oktober niet zijn ingeschreven bij een opleiding).

Tabel 8 Aantal RMC-ers Zuid-Kennemerland en IJmond

	2017-'18	2018-'19	2019-'20
Aantal RMC-ers	1.894	2.117 ¹¹	2.015

Binnen RMC wordt een aantal specifieke taken uitgevoerd:

- **WET (Werkervaringstraject):** specifiek bedoeld voor jongeren met o.a. keuzeproblemen, voor wie de reguliere begeleiding onvoldoende is om tot een vervolgstap te komen. Het WET biedt jongeren wat langduriger en intensiever begeleiding. In het WET zijn in het verslagjaar 42 jongeren (23 jongens, 19 meisjes) in traject geweest, waarvan 4 nog uit het schooljaar

¹⁰ Een startkwalificatie is een diploma HAVO of VWO of minimaal MBO niveau 2.

¹¹ Sinds het schooljaar 2017-2018 wordt de groep jongeren die vóór het verslagjaar is uitgevallen actief benaderd. Deze worden in de caseload van de RMC-trajectbegeleiders opgenomen. Dat is een van de oorzaken van het stijgen van het aantal RMC-ers.

2018-2019. 14 van de 42 jongeren waren ten tijde van aanmelding nog leerplichtig, 28 waren dat niet meer.

Resultaten WET:

16 herplaatst naar school
5 niet gestart/gestopt (verkeerde verwijzing, geen contact gekregen, wil toch niet, verhuisd)
5 herplaatst naar werk (waaronder ook eigen bedrijf)
7 nog in traject
9 overig (Perspectief, EVC, Pasmatch, hulpverlening, enz.)
Gemiddelde looptijd per leerling is een half jaar.

- **Leerwerkmakelaar/jobcoach:** specifiek bedoeld voor jongeren die geen leerwerkbaan kunnen vinden of die deze verliezen tijdens de opleiding. De leerwerkmakelaar/jobcoach helpt deze jongeren bij het vinden van een werkgever. In totaal zijn in het verslagjaar door de jobcoach van het Leerplein 74 jongeren gesproken. De gemiddelde tijdsinvestering per jongere bedroeg zo'n 8,5 uur.

Resultaten gesprekken:

29 succesvol herplaatst (naar BOL/BBL, snuffelstages, taalstages)
6 naar werk
20 nog in traject
15 uitgevallen
4 doorverwezen naar andere partij

Het vinden van passende stageplekken is in bepaalde sectoren steeds moeilijker. Het gaat dan met name om de sectoren horeca, detailhandel, administratie en elektro- en motorvoertuigentechniek. In het kader van de VSV aanpak wordt voor het totaalbeeld van beschikbare stageplekken ook gerapporteerd door de leerwerkmakelaar van het MBO in onze regio.

De situatie rondom Corona en het stilleggen van onderwijs en een aantal bedrijfstakken heeft geleid tot een stagetekort in onze regio van ongeveer 250 plekken voor MBO-jongeren (in september gepubliceerd onderzoek van SBB (Stichting Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven)). In het schooljaar 2020-2021 zal met het SBB en het MBO in onze regio bezien worden hoe hierop regionale actie kan worden ondernomen, bijvoorbeeld door heroriëntatie of omscholing naar kansrijke sectoren, mede op basis van het landelijk Actieplan.

- **Scholingsadviezen voor statushouders 23-27 jaar:** de RMC-medewerker spreekt de jonge statushouders en stelt voor hen een onderwijsadvies op dat wordt kortgesloten met de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de betreffende gemeente.
- **Scholingsadviezen P-wet 23-27 jaar:** de RMC-medewerker spreekt de jongeren die een uitkeringsaanvraag in het kader van de P-wet doen en stelt voor hen een onderwijsadvies op dat wordt kortgesloten met de afdeling Werk- en Inkomen van de betreffende gemeente.

Tabel 9 Zuid-Kennemerland en IJmond: totaal resultaat RMC, naar soort herplaatsing en soort RMC-er.

Herplaatsing naar	2018-2019			2019-2020		
	Gemeld vóór verslagjaar	Nieuwe RMC-ers	Totaal	Gemeld vóór verslagjaar	Nieuwe RMC-ers	Totaal
Scholing	103	261	364	83	291	374
Combinatie werk en scholing	2	7	9	4	6	10
Stagetrajecten/WET	4	16	20	5	11	16
Opvangvoorzieningen	5	10	15	15	24	39
Subtotaal herplaatsing naar een vorm van scholing	114	294	408	107	332	451
Werk	120	343	463	131	320	451
Niet herplaatst	93	218	311	108	281	389
Subtotaal niet herplaatst naar scholing	213	561	774	239	601	840
Geen RMC/VSV (startkwalificatie of vrijstelling)	92	49	141	3	20	23
Overig (bijv. verhuisd)	37	34	71	63	98	161
Subtotaal overig	129	83	212	66	118	184
Monitoring PRO/VSO	88	63	151			
Nog in traject	169	403	572	43	263	306
JIPK - arbeid zonder bemiddeling				24	152	176
Kwalificerend buitenlands onderwijs					1	1
P-wet				1	6	7
Wajong				3	15	18
Reïntegratie ketenpartner arbeidsmarkt				6	36	42
Statushouder advies inburgering					1	1
Statushouder advies scholing					1	1
Subtotaal monitoring/in traject	257	466	723	77	475	552
Totaal	713	1.404	2.117	489	1.526¹²	2.015

12 Een klein deel van deze jongeren (ongeveer 5%) is in de verslagperiode verhuisd. Van hen is de oorspronkelijke woonplaats niet meer te achterhalen. Deze jongeren komen dan ook niet voor in de tabellen per gemeente.

5

Samenwerking

Onderwijs

De medewerkers van het Leerplein werken lokaal en regionaal intensief samen met ketenpartners, zowel op uitvoerend niveau, als op beleids- en bestuurlijk niveau. Het onderwijsveld in brede zin is dé ketenpartner voor leerplicht en RMC.

Leerplichtambtenaren en RMC-trajectbegeleiders zijn bij verzuim en dreigende uitval vanzelfsprekende partners in de multidisciplinaire overleggen (MDO's) en in de kernteams die op scholen georganiseerd worden. Daarnaast zijn er goede contacten met zorgcoördinatoren in het VO, met mentoren, studieloopbaanbegeleiders, schoolmaatschappelijk werkers en trajectcoaches op het MBO.

Zorg en Veiligheid

Ook met ketenpartners uit jeugd- en hulpverlening en uit de veiligheids- en justitiële keten wordt nauw samengewerkt:

- CJG coaches, GGD (schoolartsen), Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis, de Jeugd- en Gezinsbeschermers, GGZ instellingen.
- Veiligheidshuis, HALT, Openbaar Ministerie (OM), nazorg ex-gedetineerden

Werk en Inkomen

Participatiewet en toeleiding naar arbeid en dagbesteding

Met name voor de jongeren in de 18+-leeftijd, maar ook voor 16-/17-jarigen uit het Praktijkonderwijs, het VSO of de Entree (MBO niveau 1), wordt samengewerkt ten behoeve van toeleiding naar arbeid of dagbesteding. Het Leerplein werkt dan ook nauw samen met de afdelingen Werk en Inkomen van de diverse gemeenten, de Werkgeversservicepunten en re-integratiepartners uit de arbeidsmarktregio (IJmond Werkt!, Pasmatch, Agros).

Ook in het kader van de Participatiewet wordt nauw samen- gewerkt met de afdelingen Werk en Inkomen. Een jongere met arbeidsvermogen die een uitkering aanvraagt in het kader van de Participatiewet heeft in zijn/haar zoektermijn van vier weken een gesprek met een van de RMC-trajectbegeleiders, die op basis daarvan een scholingsadvies opstelt. Tijdens de Corona-periode wordt de zoektermijn van vier weken voor jongeren afgeschaft. Zij ontvangen een uitkering op grond van de Participatiewet. Jongeren met een scholings- of leerwerkvraag worden wel doorverwezen naar RMC.

Stagebureau en Leren en werken

Ook de samenwerking met Leren en Werken, SBB (Stichting Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven) en het Stagebureau ligt op het gebied van arbeid. Deze partijen zijn partners voor de leerwerk- makelaars van het Leerplein en het MBO, die voor jongeren stageplekken, BBL-plekken en banen zoeken (o.a. op niveau 1). Jongerenwerk, WMO en Sociale (wijk)teams en andere partners De medewerkers van het Leerplein werken in toenemende mate samen met jongerenwerkers, Streetcornerwork en de sociale (wijk) teams in diverse gemeenten. Ook met organisaties als stichting Bedrijf& Samenleving en JINC wordt samengewerkt.

Het beleid en de uitvoering van de Wet Passend Onderwijs, de transformaties in het Sociaal Domein (Jeugdwet, Wet Maat- schappelijke Ondersteuning (WMO), Participatiewet) en de aanpak door Justitie zijn alle van invloed op het te voeren beleid in de bestrijding van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

Voor de begroting en de jaarrekening verwijzen wij u naar de financiële stukken van de GR Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten, die jaarlijks in het voorjaar aan de gemeenteraad worden voorgelegd met het verzoek hierop een visie te geven. Na verwerking van de visie en akkoord door het gemeenschappelijk orgaan worden de financiële stukken ingezonden naar de provincie, die fungeert als toezichthouder op de gemeenschappelijke regeling.

6

Financiën

> Omdat
scholing
werkt!

www.leerplein-mzk.nl

T 023-5113660 E info@leerplein-mzk.nl
POSTADRES Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Deelnemende gemeenten:

Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede,
Velsen, Zandvoort